

Lieferinge

Kasseidorp van beddepijssers

'Lieferingen is een der weinige dorpen in Vlaanderen, dat mag zeggen schier geene andere geschiedenis te hebben dan die van zijn dagelijksch streven, de geschiedenis van zijnen arbeid op landbouwkundig gebied' (Potter en Broeckaert)

WANDELING

Wij starten aan het prachtig gerestaureerde schilderachtige **O-L-Vrouwekerkje 1** op Lieferingeplaats.

De kerk werd reeds in 1936 geklasseerd als monument. Het bedehuis bevat een belangrijke romaanse kern en werd eind 13de- begin 14de eeuw in vroeggotische stijl herbouwd om rond het laatste kwart van de achttiende eeuw zijn huidige vorm te krijgen. Zo werden o.m. de oorspronkelijke zijbeuken afgebroken en vervangen en bracht men de kerk onder één dak. Het huidige kerkje springt vooral in het oog door de diverse volumes waaruit het is samengesteld: vierkante weststoren, driebeukig schip met licht uitspringende dwarsbeuk, het koor, de oost- en de zuidsacristie. Als materialen werden gebruikt: breuksteen voor de oudste delen, bak- en zandsteen voor de oost-sacristie, baksteen op zandstenen plint voor het schip.

Boven de ingang, onder de kroonlijst van de westgevel, trekken de door de tand des tijds aangetaste gebeitelde zandstenen mensenkopjes onze aandacht. Volgens een 16de-eeuwse legende zouden deze grimmige maskers een

Lieferingse boer met zijn twaalf zonen voorstellen die hun heer hielpen in de strijd tegen een rivaal van een ander dorp. Deze uitleg moeten we minstens met een korreltje zout nemen want onder het dak zitten nog liefst 33 gebeitelde koppen die de kroonlijst van de vroeggotische kerk sierden.

Het kerkhof werd in de 16de eeuw ommuurd om er de dieren weg te houden. Het loont zeker de moeite eens rond het kerkje te wandelen, je ontdekt er heel wat interessante details... Zo vind je tegen de sacristiemuur -al is het opschrift nog nauwelijks leesbaar- de grafsteen van pastoor Joannes Mehoudens (+1807), 52 jaar lang dorpsherder. Vroeger stond er over de volle lengte van de gevel: *'het is een heilig en zalig gedacht voor de overledenen te bidden...'*

Lieferinge... 'een vlek met een kerk, een dorpsplein, een straat en daarrond is de bebouwing geconcentreerd...'

Het mooie interieur van de kerk dateert grotendeels uit de 18de eeuw en zweeft tussen laatbarok en rococo. Opmerkelijk is de laatgotische, 15de-eeuwse doopvont in blauwe hardsteen. Voor het altaar ligt de fraaie grafzerk van pastoor Guillelmus De Groote, eenentwintig jaar dorpsherder van Lieferinge en er overleden in 1646. De prachtige grafsteen van Philippus de Colins (+1777) is een fraai voorbeeld van funeraire kunst.

START- EN AANKOMSTPLAATS

O-L-Vrouwekerk

AFSTAND

7 km

OPPERVLAKTE

124 ha

Een der bijnamen van de Lieferingenaren is weinig vleierend: 'beddepijssers'... Deze bijnaam hebben ze 'te danken' aan de bedevaart die hier werd gehouden tegen bedwateren en er stond vroeger zelfs een echte beddenpijsserskapel...

De dorpskom van Lieferinge, waar de kasseien nog een wezenlijk onderdeel vormen van het begrip 'dorp', is een pareltje in de categorie "Vlaanderen mijn land" en werd dan ook als dorpsgezicht beschermd. Op het heringerichte dorpspleintje springt het fraaie kunstwerk "Onze Zwaluw" 1 van de hand van William Arijns in het oog. Naast een tafel en stoelen, met daarin de kerk omgekeerd verwerkt, zijn er de twee lantaarnpalen met een rits zwaluwen op de draden, refererend aan de zomers van weleer toen deze vogels hier in groten getale rustten in een dorp dat pas laat werd bediend om elektriciteit te krijgen.

We verlaten de 'Lieferingeplaats', steken "Kasseide" over (what's in a name?) en gaan rechtdoor de straat in met de idyllische naam 'Windschhof'.

Een opmerkelijk gebouwtje rechts is het 'kabouterachtige' **voormalige gemeentehuis van Lieferinge 2**, het kleinste van Ninove en allicht ver daarbuiten, nu verworpen tot garage.

Op het einde van 'Kasseide' gaan we aan de T-splitsing links via een stukje Opperstebosstraat en via de Heerbaan tot aan het **waterkasteel 'Heetvelde' 4**. Daarmee zijn we even over de gemeentegrens gewipt en bevinden ons in Gooik in Vlaams Brabant maar het loont de moeite!

Deze waterburcht ligt niet toevallig in deze uithoek van Oetingen, deelgemeente van Gooik: op deze plaats raakten Henegouwen, Vlaanderen en Brabant elkaar. De weg langswaar het goed gelegen is, was een aftakking van de Romeinse baan en heet trouwens nu nog Heerbaan. Het waterkasteel, grotendeels in baksteen met een stenen brug als toegang, was de burcht van de heren van Heetvelde en werd in de 17de eeuw opgetrokken op de resten van veel oudere gebouwen. Een slotgracht, enkele schietgaten en de donjon geven het geheel een militair tintje. Monument en landschap zijn beschermd.

Even verder vinden we op nr. 122 een **boerenhuis 3** uit de 18de eeuw, met -achter een grote boom- een zijpuntgevel in vakwerkbouw met lemen vullingen.

In de tijd van de keuterboeren trokken de mannen vaak als seizoenarbeiders naar Noord-Frankrijk waar ze in het Département du Nord telkens zes weken verbleven voor de suikerbietenooft. Wegens hun ruw taalgebruik noemde men ze daar "les godverdom"...

We keren terug, laten de 'Kasseide' rechts van ons en wandelen rechtdoor om in Vreckom te komen. Een heel eind verder komen we via de eerste straat links (ook Vreckom) aan een **kasteelhoeve 5**.

De grondvesten van deze kasteelhoeve dateren van de dertiende eeuw. Hier was de woonplaats van de familie 'Van Vrechem', een geslacht van edellieden, ridders en grootgrondbezitters "die gedurende heel de middeleeuwen de geschiedenis van Denderwindeke hebben bepaald". In de achttiende eeuw kwam het hof in bezit van de invloedrijke Brusselse patriciërsfamilie Vander Noot van wie Hendrik, advocaat en voorvechter tijdens de Brabantse omwenteling (1789-1790) de bekendste is. Boven de centrale inrijpoort vermeldt een steen het jaartal 1739. Daarboven zie je de duiventoren onder tentdak.

We keren op onze stappen terug richting dorpsplein om op 'Kasseide' links te nemen. Voorbij de bocht, op nr. 83, bevindt zich rechts een grote gesloten hoeve waarvan de 19de-eeuwse bakstenen hoevegebouwen onder pannen zadeldaken staan gegroepeerd rondom een gekasseide binnenplaats. Het dak van het woonhuis is voorzien van een klokkenruitertje. In het tuintje vooraan staat een bakstenen kapel, toegewijd aan het Heilig Kruis. In een volgende bocht hebben we oog voor de moderne architectuur; het niveauverschil met de straat is er zo groot dat je enkel een deur of een garagepoort ziet als creatieve oplossing om er binnen te gaan, de huizen zelf liggen een heel stuk lager.

Schuin tegenover de hoeve bevindt zich de vervallen maar als monument beschermde **'Schoreelsmolen' 6**, een watermolen in een zeer landelijk gelegen site. Van de bijhorende boerderij werden reeds tal van gebouwen gesloopt en renovatiewerken hebben het uitzicht van de molensite veranderd; de molen zelf raakte in 1965 buiten gebruik. Rechts ervan ligt een spaarbekken dat het water opvangt in geval van een overvolle beek.

We keren terug en gaan, net voorbij de hoeve, links de holle weg in met rijzige bomen. Op het einde komen we terug op Vreckom. We gaan er links en zijn na 200 m op Linkebeek waar we rechts nemen. Van de vroegere steenbakkerij zie je nog enkel diepe putten. Aan de horizon bemerken we het indrukwekkende Neigembos. Aan de driesprong kiezen we voor de linkse veldweg die langs de rand van een bosje leidt.

Helemaal op het einde volgen we links het asfalt en stappen via 'Kerkveld' na 250 m rechts de Schone Veldstraat in om tot het **Coolsenhof 7** te wandelen.

Dit tot de verbeelding sprekend landhuis tussen de bomen, met zowaar een trotse boog aan de ingang van het domein met de naam Coolsenhof, oogt zonder meer sprookjesachtig. Je zou zelfs twijfelen of je nog in Vlaanderen bent. De kern van deze boerderij, met heel wat bijgebouwen, gaat terug tot de 18de eeuw. Achtergevel en dienstgebouwen zijn sober uitgewerkt. Achter het huis bevindt zich een grote bakstenen langsschuur. Helemaal bovenaan het torentje zie je in het ijzeren vaantje de letters "DB" verwijzend naar "De Buyscher", een vrederechter die een tijd lang het Coolsenhof als buitenverblijf gebruikte.

We keren terug vanwaar we kwamen via de Schone Veldstraat, aan het einde links tot de tweesprong waar we links het veld instappen.

Aan het eind volgen we links mee, gaan dan rechts om dan schuin rechtdoor via de gekasseide holle weg uit te komen op 'Kasseide'. Wat verder rechts bemerken we een **kapel ter ere van Onze-Lieve-Vrouw 8** met links en rechts van het spitsboogportiek een gedenksteen ingewerkt.

Nog wat verder komen we weer op de Lieferingeplaats, waar onze wandeling ook is gestart.

De adellijke familie de Colins was geenszins onbesproken:

"De rijke snotapen gedroegen zich als echte vandalen en trokken naar de omliggende markten waar ze de herbergen bezochten om dan met hun paarden met luidklappende zweepen in volle galop door de straten van de stad huiswaarts te rijden dwars over de markt, doorheen de tentoongestelde marktwaren, waarbij vooral het glaswerk, aarden potten, gleisterwerk en de vazen het moesten ontgelden... Niemand waagde het schadevergoeding te eisen van die nobele en machtige de Colins uit Lieferinge..."

De 'heren' van de familie de Colins hielden er ook eigenaardige gewoonten op na: een van hen deed de hoefijzers van zijn paard vastslaan met zilveren nagels. Als er dan op de hoefijzers sleet kwam deed hij de paarden in wilde vaart het dorp op en af draven tot de

ijzers van hun poten vlogen. Hij vond er dan zijn plezier in de boeren te zien zoeken en grabbelen en mekaar bloedneuzen en blauwe ogen slaan om toch maar de zilveren nagels te bemachtigen...

Dat ze verspilziek waren blijkt uit het feit dat de kasteelheren na ieder eetmaal de overgebleven spijzen uit het venster in de gracht wierpen om tot aas te dienen van de vis die er in overvloed rondzwom. 's Avonds kwamen de boeren met haken de op het water drijvende resten ophalen en toen de heren dit bemerkten eigenden ze zichzelf het recht toe door hun dienstboden te laten schieten op de 'vissers'... Toen er een slachtoffer viel gingen de heren vrijuit...

Het grote fortuin van de eens zo machtige en rijke familie De Colins werd kwistig gebruikt, lees 'verbruikt', raakte op en vele afstammelingen eindigden met de bedelstaf in de hand.